

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
Факультет лінгвістики**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан ФЛ

_____ Наталя САЄНКО
(підпис)

« ____ » _____ 2020 р.

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА. УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА
ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ 306/1**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
кредитного модуля**

підготовки	<u>бакалавра</u>
спеціальності	<u>035 Філологія</u>
освітня програма	Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
форми навчання	<u>заочна</u>

Ухвалено методичною комісією
факультету лінгвістики
Протокол від _____ .2020 р. № _____
Голова методичної комісії
_____ Світлана ІБРАГІМОВА
(підпис)

« ____ » _____ 2020 р.

Робоча програма кредитного модуля «Сучасна українська мова. Українська мова за професійним спрямуванням» 306/1 складена відповідно до програми навчальної дисципліни «Сучасна українська мова» 306.

Розробник робочої програми:

Доцент, канд. філол. наук Вікторія ЗАВАДСЬКА

(підпис)

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри української мови, літератури та культури

Протокол від травня 2020 року № .

Завідувач кафедри

_____ Олена ОНУФРІЄНКО

«__» _____ 2020 р.

1. Опис кредитного модуля

Рівень ВО, спеціальність, освітня програма, форма навчання	Загальні показники	Характеристика кредитного модуля
Рівень ВО перший (бакалаврський)	Назва дисципліни Сучасна українська мова	Практичні 12 год.
Спеціальність 035 Філологія	Цикл загальної підготовки. Навчальні дисципліни базової підготовки	
Освітня програма Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська	Статус кредитного модуля обов'язковий	Самостійна робота 63 год.
	Семестр <u> 1 </u>	
Форма навчання заочна	Кількість кредитів 2,5 (75)	Вид та форма семестрового контролю: залік, усний

Предмет навчальної дисципліни кредитного модуля – українська літературна мова у сфері сучасного усного та писемного спілкування.

Кредитний модуль «Сучасна українська мова. Українська мова за професійним спрямуванням» має міждисциплінарний характер. Він є складовою навчальної дисципліни «Сучасна українська мова» ЗО6, що складається з двох кредитних модулів «Сучасна українська мова. Українська мова за професійним спрямуванням» ЗО6/1, «Сучасна українська мова. Стилїстика сучасної української мови» ЗО6/2. За структурно-логічною схемою програми підготовки фахівця кредитний модуль «Сучасна українська мова. Українська мова за професійним спрямуванням» ґрунтується та взаємопов'язаний зі знаннями та вміннями, якими студенти оволодівають у процесі засвоєння таких навчальних дисциплін, як «Вступ до романо-германського мовознавства» ЗО1, «Іноземна мова (основна, практичний курс)» ЗО5. Знання, вміння та досвід, здобуті у процесі навчання цієї дисципліни, забезпечують подальше оволодіння такими навчальними дисциплінами, як «Зіставна граматики» ЗО3, «Історія зарубіжної літератури» ЗО4, «Прикладні лінгвістичні дослідження» ПО6.

2. Мета та завдання кредитного модуля

2.1. Метою кредитного модуля є формування у студентів *здатностей*:

- дотримуватися морально-етичних та культурних норм, принципів академічної доброчесності та кодексу професійної етики, примножувати досягнення суспільства;
- вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно та письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації;
- створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами;

- аналізувати мовний та літературний матеріал, розуміти й інтерпретувати із урахуванням тенденцій наукових розвідок екстралінгвістичний та інтертекстовий зв'язок творів класичної літератури й сучасного дискурсу (художнього та фахового);
- використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування для розв'язання фахових комунікативних завдань у різних сферах професійної діяльності;
- вести ділову комунікацію усно і письмово, редагувати, реферувати й анотувати різножанрові тексти державною та іноземними мовами.
- 2.2. Основні завдання кредитного модуля.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти після засвоєння кредитного модуля мають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- основних етапів становлення українського правопису;
- загальних правил написання та оформлення наукових текстів різних рівнів, правил академічної доброчесності;
- принципів перекладу та редагування фахових текстів різних галузей;
- способів творення та перекладу термінів, принципів укладання терміносистеми;
- комунікативних типів і норм усного мовлення, принципів подолання неефективного спілкування;
- основних правил підготовки до публічного виступу.

уміння:

- правильно добирати і доречно використовувати мовні засоби (лексичні та граматичні) відповідно до навчальних завдань;
- редагувати тексти, які відповідають професійній підготовці перекладача;
- аналізувати діалектні та соціальні мовні явища;
- послуговуватися різними типами словників під час перекладу та редагування різностильових текстів;
- реферувати й анотувати різножанрові тексти;
- створювати усні та писемні тексти в жанрах, які відповідають професійній підготовці перекладача.

3. Структура кредитного модуля

Назви розділів і тем	Кількість годин		
	Всього	у тому числі	
		Практичні	СРС
1	2	3	4
Розділ 1. Засади академічної мовної культури			
Тема 1.1. Мова як соціальний феномен. Українська мова як мова фахового спілкування.	12	2	10
Тема 1.2. Лексична система сучасної української мови	12	2	10
Разом за розділом 1	24	4	20
Розділ 2. Термінологічна система сучасної української мови			
Тема 2.1. Термінотворення у системі сучасної української мови. Кодифікація і стандартизація в	4,5	-	4,5

царині термінології.			
Тема 2.2. Особливості перекладацької роботи із термінами.	6,5	2	4,5
Разом за розділом 2	11	2	9
Розділ 3. Особливості вербального фахового спілкування			
Тема 3.1. Комунікативні ознаки культури мовлення. Способи подолання неефективної комунікації.	4,5	-	4,5
Тема 3.2. Складові комунікативного іміджу особистості під час усного професійного спілкування.	6,5	2	4,5
Тема 3.3. Українська лексикографія у фаховому мовленні. Публічний виступ як важливий засіб комунікації переконання.	11	2	9
Разом за розділом 3	22	4	18
ДКР	–	–	10
Залік	18	2	6
Всього годин	75	12	63

4. Практичні заняття

Основні завданням циклу практичних занять є вироблення наукових поглядів на мову; формування уміння узагальнювати набуті знання для вирішення конкретних завдань; активізувати уміння спілкуватися українською мовою в різних соціокомунікативних ситуаціях.

№ з/п	Назва теми заняття
1	Практичне заняття 1. Мова як соціальний феномен. Українська мова як мова фахового спілкування.
2	Практичне заняття 2. Лексична система сучасної української мови.
3	Практичне заняття 3. Термінотворення у системі сучасної української мови. Кодифікація і стандартизація в царині термінології.
4	Практичне заняття 4. Особливості перекладацької роботи із термінами.
5	Практичне заняття 5. Комунікативні ознаки культури мовлення. Способи подолання неефективної комунікації.
6	Практичне заняття 6. Підведення підсумків. Залік

5. Самостійна робота студента

№	Назва теми СРС та перелік основних питань із посиланням на літературу
1	Тема 2.1. Термінотворення у системі сучасної української мови. Кодифікація і

	<p>стандартизація в царині термінології.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Термін у системі професійного мовлення. 2. Поняття про терміносистему. Алгоритм укладання стандарту наукової термінології. 3. Аббревіатури в діловому мовленні. Правила скорочення слів. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування: Навч. посіб. –К.: Каравела, 2008. – Розд. 2, § 1 – 3, розд. 3, § 1. – Електронний ресурс. – Режим доступу: https://pidruchniki.com/1435072247592/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_profesijnogo_spilkuvannya https://divovo.in.ua/pars_docs/refs/4/3422/3422.pdf
2	<p>Тема 3.1. Комунікативні ознаки культури мовлення. Способи подолання неефективної комунікації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «культура спілкування». Ознаки мовної культури. 2. Норма літературної мови та її ознаки. Типи мовних норм. 3. Лексичний склад мови. Відхилення від літературної норми мови. 4. Ефективна та неефективна комунікація. Способи подолання неефективної комунікації. 5. Алгоритм роботи над діловим листом. <p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування: Навч. посіб. –К.: Каравела, 2008. – Розд. 3, § 2 – 6. – Електронний ресурс. – Режим доступу: https://pidruchniki.com/1435072247592/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_profesijnogo_spilkuvannya https://divovo.in.ua/pars_docs/refs/4/3422/3422.pdf

6. Індивідуальні завдання

Метою домашньої контрольної роботи (далі – ДКР) є перевірка засвоєння студентами знань про мову як багатофункціональну знакову систему й суспільне явище; розуміння ними основних процесів, що відбуваються в мові; вміння впізнавати й аналізувати мовні явища, оцінювати їх з позиції мовної нормативності; вміння застосовувати набуті знання на практиці, зокрема у процесі складання, редагування та перекладання текстів. ДКР має на меті оцінити практичні вміння студентів.

Завдання, запропоновані студентам, охоплюють ключові розділи модуля. Виконуючи завдання, студенти повинні виявити:

- знання теоретичних засад нормативності української літературної мови;
- розуміння основних засад формування терміносистеми сучасної української мови;
- знання специфіки української мови за професійним спрямуванням, зокрема лінгвістичної термінології як основи професійного мовлення;
- вміння редагувати тексти різних стилів та фахів;
- вербалізувати власні думки відповідно до мовних норм та формулювати поняття.

ДКР складається з практичних завдань, кожне з яких оцінюється згідно з системою вагових балів з кожного контрольного заходу.

Зразок завдання домашньої контрольної роботи – див. Додаток 1.

Питання залікової контрольної роботи оцінюються у 60 балів максимум. Залікова контрольна робота складається з одного теоретичного питання (всього 34 варіанти, що охоплюють матеріал усіх трьох розділів кредитного модуля) та двох практичних завдань відповідно до кожного варіанту.

1 питання (теоретичне) – 20 балів максимум.

«відмінно»: 18–20 балів (повністю висвітлено питання, 90-100%);

«добре»: 15–17 балів (питання висвітлене неповно, 75–89%);

«задовільно»: 12–14 балів (частково висвітлене питання, 60–74%);

«незадовільно»: 0 балів (надано менше 60% необхідної інформації).

2, 3 практичні завдання – виконання практичних завдань, передбачених матеріалом кредитного модуля, кожне по 20 балів максимум, $20 \times 2 = 40$ балів.

«відмінно»: 18–20 балів (повністю та безпомилково виконане завдання, 90-100%);

«добре»: 15–17 балів (75–89% завдань виконано правильно);

«задовільно»: 12–14 балів (60–74% завдань виконано правильно);

«незадовільно»: 0 балів (менше 60% завдань виконано правильно).

Зразок завдання залікової контрольної роботи – див. Додаток 2.

7. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Рейтинг студентів з дисципліни складається з балів, що він отримує за:

1. Робота на практичному занятті (виконання вправ та завдань) з розрахунку по 6 балів за роботу на 3 практичних заняттях ($6 \times 3 = 18$ балів).

2. Експрес-контрольні (за матеріалом розділів 1, 2 – по 21 балів кожна, разом **42** бали).

3. Домашню контрольну роботу (**40** балів).

8. Методичні рекомендації

Програма кредитного модуля «Сучасна українська мова. Українська мова за професійним спрямуванням» має на меті вирішення комплексу завдань, спрямованих насамперед, на формування досконалої мовної компетенції фахівців-перекладачів. Поглиблення знань про мову як багатфункціональну знакову систему дають змогу оцінити її як унікальне суспільне й культурне явище, зрозуміти значення терміну «мовні картини світу» й усвідомити необхідність збереження мови як концентру національної самоідентифікації.

Розуміння характерних лінгвістичних процесів, що відбуваються на сучасному етапі, ознайомлення з працями провідних вітчизняних мовознавців дає змогу змоделювати власний фаховий погляд на мовні явища. Робота із літературою та першоджерелами розвиває уміння реферування, осмислення та усвідомлення наукової інформації, формує компетенцію науково-дослідної роботи.

Ефективною формою, що сприяє процесу вдосконалення вербальних фахових умінь студентів, обрано комунікативні практикуми та риторичні семінари.

Активне навчання студентів забезпечується добром таких форм, методів роботи й типів завдань, які є цікавими для кожної конкретної групи. Таким чином, стратегія взаємодії викладача зі студентами заснована на принципі студентоцентризму й спрямована на забезпечення максимально ефективного засвоєння студентами теоретичних знань та набуття практичних навичок.

Для засвоєння матеріалу кредитного модуля «Сучасна українська мова. Українська мова за професійним спрямуванням» та набуття здобувачами вищої освіти необхідних фахових компетентностей застосовуються такі стратегії й технології:

- метакогнітивні (студенти самостійно планують, реалізують свою навчальну діяльність, аналізують недоліки);
- когнітивні (практика, рецепція, продукування, аналіз, конструювання);
- соціальні (взаємодія, обмін інформацією, розподіл завдань під час групової роботи, налагодження взаємодії з викладачем, досягнення консенсусу в обговоренні, вміння налагоджувати комунікацію під час обговорення фахових проблем та виконання завдань).

Викладання курсу здійснюється на засадах взаємодії та взаємоповаги студента і викладача, з урахуванням потреб та можливостей студентів-майбутніх фахівців. Результатом такої роботи має стати набуття студентами відповідних знань і формування в них фахових навичок.

Під час навчання застосовуються:

- метод проблемного викладу передбачає постановку такого завдання, під час виконання якого студенти здобувають знання шляхом практичної діяльності, набувають відповідних умінь і навичок; метод реалізується через частково-пошукову діяльність (практичне заняття), самостійну дослідницьку діяльність студентів (самостійна робота) або у формі проблемного викладу (теоретичний матеріал, що подається викладачем);
- різні типи евристичних методів (вільних асоціацій, інверсії, евристичних питань, «мозкового штурму») передбачають виконання завдань, що дозволяють студенту побачити закономірності розвитку мови та зв'язки одних мов з іншими (зокрема на лексичному рівні), що є дуже важливим для майбутніх перекладачів;
- пояснювально-ілюстративний метод (словесна, практична та наочна форми) – застосовується там, де студенти-першокурсники ще не мають достатньої компетенції для самостійного виконання завдання, наприклад, щодо оформлення наукової бібліографії;
- репродуктивний метод застосовується як «робота за алгоритмом», тому виключає лише повторення поданої інформації.

Усі методи навчання опосередковано спрямовані на формування навчально-стратегічної компетентності студентів, зокрема на розвиток метакогнітивної свідомості (процесу організації, реалізації, контролю та корегування власної навчальної діяльності).

Під час навчання та для взаємодії зі студентами та вирішення навчальних завдань використовуються сучасні інформаційно-комунікаційні та мережеві технології, а також обладнання (проектор та електронні презентації до практичних занять).

Передбачається, що студенти, які успішно опанували матеріал кредитного модуля, одержують залік «автоматом». Для цього потрібно мати рейтинг не менш, ніж 60 балів. Студенти, які наприкінці семестру мають рейтинг менш 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити оцінку, виконують залікову контрольну роботу. Ця рейтингова оцінка є остаточною. У разі написання залікової контрольної роботи на оцінку, нижчу за отриману «автоматом», попередній рейтинг з дисципліни скасовується і до залікової відомості заноситься сума балів за залікову контрольну роботу («жорстка» РСО), що має на меті перевірити практичні вміння та теоретичні знання студентів, передбачені програмою кредитного модуля (див. п.2 «Відповідність результатів навчання до компетентностей в Освітній програмі»).

9. Рекомендована література

9.1.Базова

1. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування: Навч. посіб. –К.: Каравела, 2008. – 352 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: https://pidruchniki.com/1435072247592/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_profesiynog_o_spilkuvannya
https://divovo.in.ua/pars_docs/refs/4/3422/3422.pdf
2. Мойсієнко А. К., Бас-Кононенко О. В. Сучасна українська літературна мова : підручник / А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Бондаренко та ін. – К.: Знання, 2010. – 270 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://pick.net.ua/uk/extra/psosvita/1310-suchasna-ukrainska-literaturna-mova>

9.2.Допоміжна

1. Д'яков А. С. Основи термінотворення: семантичні та соціолінгвістичні аспекти : [монографія] / А. С. Д'яков, Т. Р. Кияк, З. Б. Куделько. – Київ: КМ Academia, 2000. – 216 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?S21CNR=20&S21STN=1&S21REF=2&C21COM=S&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21All=%3C.%3EID%3DUKR0009600%3C.%3E&&S21FMT=fullwebr>
2. Погиба Л. Г. Українська мова фахового спрямування : підручник / Л. Г. Погиба, Т. О. Грибіниченко, Л. М. Голіченко. – Київ: Кондор, 2012. – 348 с. : табл. . – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?S21CNR=20&S21STN=1&S21REF=2&C21COM=S&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21All=%3C.%3EID%3DUKR0001012%3C.%3E&&S21FMT=fullwebr>
3. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : підручник / О. О. Селіванова. – Полтава: Довкілля – К, 2008. – 711 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?S21CNR=20&S21STN=1&S21REF=2&C21COM=S&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21All=%3C.%3EID%3DUKR0001849%3C.%3E&&S21FMT=fullwebr>
4. Словники різних галузей – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe>

10. Інформаційні ресурси

<http://icorp.ulif.org.ua/dictua> (“Словники України”)
http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_vocab_CD.htm (Електронні версії словників термінографічної серії Слово Світ)
<http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000989> (Великий тлумачний словник сучасної української мови)
<http://r2u.org.ua> (Академічний російсько-український словник за ред. А. Кримського)
<http://stalivyrazy.org.ua> (Російсько-український словник сталих виразів)
<http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm> (Українська мова : Енциклопедія)
<http://ukrndnc.org.ua> (Держспоживстандарт України)
http://tc.terminology.lp.edu.ua/TK_structure.htm (Організаційна структура, концептуальні засади і напрями діяльності Технічного комітету стандартизації науково-технічної термінології [ТК СНТТ])
<http://ulif.mon.gov.ua> (Український лінгвістичний портал)
www.novamova.com.ua
<https://zakon.rada.gov.ua/laws> (законодавство України)

Додаток 1.

Зразок завдань для домашньої контрольної роботи

ДОМАШНЯ КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з кредитного модуля ЗОБ/1

“Сучасна українська мова. Українська мова за професійним спрямуванням”

спеціальності: 035 “Філологія”,

освітнього ступеня «Бакалавр»

Варіант 1

I. Охарактеризуйте мовне явище, представлене парами слів. Поясніть значення слів (10 балів).

Свідоцтво – свідчення, причинний – причиновий, особисте – особове, людний – людяний, повноваження – уповноваження, фактаж – фактор, поверховий – поверхневий, виборний – виборчий, чисельний – численний, вітровий – вітряний.

Уява – уявлення, тактичний – тактовний, управління – правління, позичати – запозичати, оснований – заснований, вникати – уникати, економний – економічний, еміграція – імміграція, талан – талант, публіцистичний – публічний.

II. Підкресліть слова, які є відхиленням від літературної норми. Визначте тип відхилення (5 балів)

- 1) *Необорима соняшина заглада —/ Віки, віки — одна блакитна мить! / Куди ж поділа, степова Еллада, / Варязьку сталь і візантійську мідь? (Мал.)* _____
- 2) *Ой талане, талане!.. Чи ти в полі, чи ти в гаї... З бурлаками гуляєш? (Шевч.)* _____
- 3) *Гарячий день розлив пекуче злото / І сам втопивсь у соняшнім меду, / Й крізь спокій цей єдина лється нота — / Блаженних бджіл в вишневому саду (Мал.)* _____
- 4) *Озираючись, помітив ще одного гуляючого, який шпацирував за ним по тому ж приморському бульвару (Ле).* _____
- 5) *Се шпиг від інквізиції, напевне, а може й кат з отруєним стилетом (Леся Українка).* _____
- 6) *Жандарми перекопали все подвір'я, зірвали підлогу в хаті, шпигали довгими залізними прутами купу з гноєм (Вільде І.)* _____
- 7) *Але вертаюся на тиховодий став, / До гри метеликів, до сонних синіх квітів, / З яких цю оповідь на давній лад почав, / Хоч, може, децицію й по-своєму примітив... (Рильс.)* _____
- 8) *Викладачі у Київській братській школі називалися дидасками.* _____
- 9) *Він сидів охляп на коні, сорочка розхристана, ніт промиває доріжки на закіптюженому обличчі (Тют.).* _____
- 10) *Як тя баба в купіль клала / На груди ті іскра впала (Рус. Дністр.)* _____

III. Оберіть правильний варіант (5 балів).

1. Враження про лектора / враження від лектора;
2. вітер 25 м на секунду / вітер 25 м за секунду;
3. усунути з роботи / усунути від роботи;
4. оплатити проїзд / оплатити за проїзд;
5. щодо цього / відносно цього;
6. згодився на пропозицію / згодився з пропозицією;
7. на першому етапі / на першій етапі;
8. приймати на слух / сприймати на слух;
9. на рахунок цього / щодо цього;
10. співпадіння обставин / збіг обставин.

11. Зробив це для годиться / зробив це для вигляду;
12. не показував вигляду / не давав знаки;
13. «Майдан Перемоги» / «Площа Перемоги»;
14. цей же самий / такий самий;
15. дитина поводить себе погано / дитина поводить себе погано;
16. є зразковим / являється зразковим;
17. видається, що / може показатися, що;
18. квартира з усіма зручностями / квартира з усіма вигодами;
19. заключати угоду / укласти угоду;
20. змішана виборча система / мішана виборча система.

IV. Відредагуйте текст (10 балів).

Майже всі літні люди, які потрапили в будинок престарілих, не мають близьких родичів або не отримують належної допомоги. Єдиний вихід для таких людей – геріатричний пансіонат або будинок-інтернат – не завжди забезпечує комфортні умови проживання. А іноді – навіть нижче мінімальних. Сподіваємося, 1 жовтня, в Міжнародний день людей похилого віку, ця тема удостоїться більшої уваги. За інформацією спостерігачів Національного превентивного механізму, Київський геріатричний пансіонат – один з найкращих у плані умов життя в Україні. У той же час в регіонах, де гроші на роботу будинків престарілих виділяють районні та обласні ради, Національний превентивний механізм виділяє наступні порушення прав людини:

- У психоневрологічних інтернатах відсутнє нормативне врегулювання застосування фізичного обмеження та ізоляції підопічних. Фактично в кожному закладі є затраповані приміщення і кімнати (на вікнах і дверях встановлені глухі стаціонарні решітки), де утримуються люди;

- Недостатнє опалення житлових приміщень;

- Підопічних часто змушують працювати в господарстві закладу або приватної адміністрації закладу;

- Недоглянуті одяг та постільна білизна. Навіть коли все необхідне є в закладі, але персонал утримує це на складах. Також спостерігалися випадки загального користування одягом та білизною <...> (Ксенія Цивірко, за матеріалам сайту <https://ua.112.ua/statji/tabir-dlia-litnikh-yak-zhyvut-u-derzhavnykh-budynkakh-prestarilykh-464282.html>).

V. Доберіть українські відповідники до слів (5 балів).

Семантика, етимологія, мілітарний, реципієнт, комунікація, когнітивний, соціальний, номінативний, функція, медіа.

Рекрутинг, лофт-кав'ярня, мінімальне, релевантність, консервативність, інновація, альтернатива, респектабельний, паркінг, дезактивація.

VI. Поясніть походження та значення фразеологізмів (5 балів).

Не святі горшки ліплять; Содом і Гомора; Борітеся – поборете! Вам Бог помагає! Людина людині – вовк; Лити воду на чужий млин; Немає пророка у своїй землі; Чи блакитна кров полетіть, як пробити пану груди?.. Зі щитом або на щиті; Прийшов, побачив, переміг! Наріжний камінь.

Додаток 2.
Зразок залікової контрольної роботи

ЗАЛІКОВА КОНТРОЛЬНА РОБОТА
з кредитного модуля ЗО6/1
“Сучасна українська мова. Українська мова за професійним спрямуванням”
спеціальності: 035 “Філологія”,
освітнього ступеня «Бакалавр»

Варіант 1

1. Опишіть загальні вимоги до оформлення наукових робіт.
2. Сформулюйте визначення до назв професій. Чи можна замінити ці назви українськими відповідниками?

Медіа-байєр, PR-менеджер, спікер, хед-хантер, грумер, копірайтер, дизайнер, діджей, кібердвірник, сіті-фермер.

3. Відредагуйте текст. Згадану в тексті наукову роботу А. Кримського оформіть за правилами бібліографічного опису.

Агатангел Кримський відносився до самих великих вчених ХХ століття. Він був одним з фундаторів, першим секретарем і керівником першої української Академії наук в Україні. Кримський мав дуже феноменальну пам'ять і унікальні здібності для вивчення мов, знав понад 50 мов, а на рахунок того, якими мовами володіє, жартував, що легше порахувати, якими мовами він не говорить. Науковець був причетний до створення української сходознавчої школи, знищеної під час сталінських репресій. Багато праць вченого переведено на європейські мови. Син кримського татарина і полячки, Агатангел Кримський вважав себе українцем, а мовою свого особного спілкування, наукових і творчих робіт свідомо обрав українську мову. «Перша ознака національності є мова...» – пише він у листі до Бориса Грінченка. Свої погляди на походження та розвиток української мови Кримський показав у статті «Українська мова, звідки вона взялася і як вона розвивалася», розміщеній у «Нарисах з історії української мови та Хрестоматії з пам'ятників письменської старо-україниці XI – XVIII вв.», виданих Олександром Шахматовим і Агатангелом Кримським у 1922 році у Києві у видавничому товаристві «Друкар» (За матеріалами електронного джерела: <https://www.perspektyva.in.ua/agatangel-krymskyj-uchenyj-poliplot-shodoznaveys-pysmennyk-istoryk-ukrayinskoyi-movy-ta-literatury-spivzasnovnyk-dijsnyj-chlen-vuan-ta-ntsh/>).